

CULTED 2010 manifestatie over cultuureducatie voor het VO in Zuid-Holland

VERSLAG CULTED 2010

Dé manifestatie over cultuureducatie voor het VO in Zuid-Holland

Donderdag 18 november

13.00 – 19.00 uur Theater Castellum Alphen aan den Rijn

Tekst: Kunstgebouw - Fotografie: Bas Czerwinsky

Zinloos geweld op straat, loverboys, seksualiteit, alcohol en drugs: zijn dat onderwerpen die je met kunst- en cultuureducatie in de klas bespreekbaar kunt maken? Tijdens CULTED 2010 lieten zeven organisaties inspirerende voorbeelden zien. Het publiek kreeg het laatste nieuws te horen over de Cultuurkaart van CJP en de Maatschappelijke Stage. En de nieuwe regionale cultuurnetwerkers van Zuid-Holland stelden zich voor. CULTED sloot af met de lancering van de nieuwe website cultuurme.nu in aanwezigheid van gedeputeerde Martin van Engelshoven-Huls.

Voorgesteld: de nieuwe regionale cultuurnetwerkers in Zuid-Holland

Per 1 januari 2010 zijn de cultuurbemiddelaars VO overgegaan in de cultuurnetwerkers. In elke RAS regio van Zuid-Holland is een cultuurnetwerker actief.

De dagvoorzitter, journalist Heidi Wulfsen, begon de middag met het voorstellen van de nieuwe regionale cultuurnetwerkers. De cultuurnetwerkers gaven voorbeelden van hoe zij cultuurparticipatie in hun regio stimuleren en hoe ze de vraag naar cultuureducatie vanuit scholen matchen met het aanbod in de buurt.

Regio Hoeksche Waard: Julia Vonno, cultuurnetwerker@debhw.nl

Regio Haaglanden: Liza Gerritse, l.gerritse@se-haaglanden.nl

Regio Midden Holland: Isabella Dijkgraaf, idikgraaf@ismh.nl

Regio Goeree-Overflakkee: Jan Trompper, j.trompper@hetdiekhuus.nl

Regio Rijnstreek: Marscha Niamat, qint@live.nl

Regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden: Bert Woudenbergh, bert@raakincultuur.nl

Regio Holland Rijnland: Fredt Moers, fredtmoers@concraid.nl

Regio Drechtsteden: Jolinda van Dijk, jvandijk@stichtingtobe.nl

CULTED 2010 manifestatie over cultuureducatie voor het VO in Zuid-Holland

Hoe verder met de Cultuurkaart en Maatschappelijke Stage?

Nel de Wilde (OCW) en Jennet Sintenie (CJP)

Er is veel onrust over de bezuinigingen op cultuur(educatie) in het concept regeerakkoord. Heidi Wulfsen ging daarom het gesprek aan met Nel de Wilde van het ministerie van OCW en Jennet Sintenie van CJP.

Maatschappelijke Stage: nog steeds verplicht in 2011?

Nel de Wilde is accountmanager Maatschappelijke Stage in Zuid-Holland. Ze begeleidt gemeenten, aanbieders en scholen door contacten te leggen, suggesties te doen en convenanten af te sluiten. Vorig jaar werd er gemiddeld op scholen 27 uur aan de MAS besteed, waarvan 7,1% in de cultuursector. Nel de Wilde ziet veel kansen voor een culturele invulling van de MAS. Voor leerlingen is het heel leerzaam om bijvoorbeeld stage te lopen bij een (amateur)gezelschap als gastheer of als regieassistent. Voor het gezelschap is het een welkome hulp. Inmiddels heeft de Tweede kamer voorgesteld dat de MAS in 2011 weliswaar nog steeds verplicht wordt, maar slechts voor 30 uur in plaats van 72 uur.

Nel de Wilde: "Om een goede MAS in de organisatie te zetten is 30 uur weinig. Daarom adviseer ik om de uren zoveel mogelijk bij elkaar te houden en lessen te combineren. Zorg voor een visie op de MAS vanuit de school en zoek verbinding met culturele organisaties."

Vanaf 2012 €0,- op de Rijksbegroting voor de Cultuurkaart

Eind oktober werd het tweede jaar van de Cultuurkaart afgerond. 88% (€12,40 miljoen) is besteed. In tegenstelling tot de verwachtingen is maar 4% besteed aan bioscoopbezoek. De meeste leerlingen gaan met de kaart naar het theater en centra voor de kunsten. De besteding in Zuid-Holland is met 86% lager dan in de meeste andere provincies. Dit betekent dat de Zuid-Hollandse leerling gemiddeld €12,52 aan kunst en cultuur heeft besteed.

Jennet Sintenie: "Op de begroting van 2012 staat er €0,- voor de Cultuurkaart. Dit betekent dat er geld wegvalt voor cultuureducatie. In 2011 levert CJP nog gewoon uit en we zijn een politieke lobby gestart. Op 13 december stuurt CJP een petitie naar de regering. Alle docenten in Nederland zijn met een e-mail opgeroepen om de gevolgen van het stoppen van de Cultuurkaart te beschrijven."

CULTED 2010 manifestatie over cultuureducatie voor het VO in Zuid-Holland

Maatschappelijke thema's in kunst- en cultuureducatie

Spreker: Liane van der Linden (Kosmopolis Rotterdam)

CULTED 2010 staat in het teken van maatschappelijke thema's in kunst- en cultuureducatie. Liane van der Linden leidt de korte interactieve presentaties die het publiek in kleine groepen gaat bijwonen in met enkele voorbeelden van Kosmopolis Rotterdam.

Kosmopolis is een interstedelijk platform dat kunst en cultuur inzet om een dialoog tussen "oude" en "nieuwe" Nederlanders tot stand te brengen in Den Haag, Rotterdam en Utrecht. Het overkoepelende thema in hun werk is eigentijdse culturele diversiteit. Ze ontwikkelen onderwijsprojecten en werken daarbij intensief samen met grote scholengemeenschappen. Ze richten zich daarbij met name op het MBO, waar ze de meeste jongeren bereiken, waarvan veel met een dubbele culturele achtergrond.

Zo brachten ze met het project *Mijn Toko* 5000 jongeren van het Zadkine in contact met ondernemers in hun omgeving die hen stimuleerden na te denken over hun eigen wensen en vaardigheden als toekomstig ondernemer.

Een ander voorbeeld dat Liane van der Linden gaf is het project *Angry, radicaal en jong*. Het project richt zich met een tentoonstelling in het Fotomuseum, website, boek en educatief traject op de verbeelding van 'de radicaal'. In *Angry* wordt die verbeelding vanuit drie verschillende standpunten getoond: vanuit het perspectief van de jongeren zelf, vanuit de media en vanuit fotografen/ beeldend kunstenaars. Tijdens de lessen en het bezoek aan het Fotomuseum worden de leerlingen geprikkeld om na te denken over het begrip radicaal.

www.kosmopolis.nl

CULTED 2010 manifestatie over cultuureducatie voor het VO in Zuid-Holland

Tentoonstelling en lesbief *Beter dan God*

Introductiefilm van TwentseWelle

Het museum Twentse Welle vertelt Het Grote Verhaal van hoe de mens en natuur zich in wisselwerking met elkaar ontwikkeld hebben. Het is een universeel verhaal, maar dan wel met Twente als voorbeeld. Tijdens CULTED werd een introductiefilm vertoond over de tentoonstelling *Beter dan God*.

De tentoonstelling gaat over het dilemma van de maakbare schoonheid. De cosmetische chirurgie speelt een steeds grotere rol in het najagen van schoonheidsidealen. Wie daar gebruik van maakt kan ijdel gevonden worden. Tegelijkertijd is er een ander ideaal: 'authentiek' zijn. De tentoonstelling en lesbief van TwentseWelle maken het dilemma bespreekbaar voor jongeren van de bovenbouw van de Havo/VWO en geven stof tot nadenken. www.twentsewelle.nl

Presentatierondes met discussie

Maatschappelijke thema's in kunst- en cultuureducatie

Tijdens twee sessies kon het publiek een presentatie bezoeken van organisaties die op uiteenlopende wijze maatschappelijke thema's voor het onderwijs bespreekbaar hebben gemaakt met kunst- en cultuureducatie. Elke sessie werd ingeleid door een cultuurnetwerker en afgesloten met een discussie.

Er werd geconcentreerd geluisterd

Mensenrechten in Beeld

Film is een goed middel om jongeren te bereiken. Jongeren identificeren zich makkelijk met personages uit films en (bewegend) beeld communiceert goed. **Movies that matter** ontwikkelde daarom een speciaal mensenrechten filmfestival voor scholen. Ze selecteren daarvoor graag ook 'feel good movies' die optimistisch zijn. De leerlingen leren de films op verschillende niveaus te analyseren: narratief (het verhaal), filmtechnisch en de symboliek in de film. De docent reflecteert met de leerlingen op relaties met hun eigen leven en leert hen hoe je je gedraagt in de bioscoop.

www.moviesthatmatter.nl

CULTED 2010 manifestatie over cultuureducatie voor het VO in Zuid-Holland

Hot Spot: de gevaren van drank- en drugsmisbruik

Theatergroep Playback maakt interactief theater. Bij de voorstelling Hotspot werken ze samen met de GGD en Verslavingszorg. Ook organiseren ze ouderavonden. Het voordeel van theater is dat het niet alleen via het hoofd, maar ook via het gevoel communiceert. Playback speelt na afloop van hun voorstelling scènes opnieuw waarbij een gespreksleider de leerlingen laat ingrijpen. Bijvoorbeeld bij de scène waarin vrienden een derde proberen te verleiden ook een xtc pilletje te nemen. "Wat gebeurt hier? Gebeurt het tegen haar wil? Wat zou jij doen?" Voorwaarde is dat de leerlingen zich veilig voelen, orde is hierbij niet altijd nodig. www.tgplayback.nl

Een scène overnieuw gespeeld

Zeg wat je denkt! Vrijheid van meningsuiting

Kosmopolis maakte met het educatieproject *Media en beeldvorming* 300 leerlingen van het Zadkine bewust van de invloed van media op hun leven. Ze bezochten o.a. de studio's van TV Rijnmond.

Hotspot op een school

Dropstuff gebruikt sociale media en installaties om jongeren uit te dagen zich in filmpjes te uiten over maatschappelijke onderwerpen en kunst. Tijdens een educatieproject maken jongeren filmpjes die ze via één groot netwerk kunnen publiceren op hotspots op scholen en reizende led-schermen van wel 60 m2. Onderwerpen zijn bijvoorbeeld terrorisme of consumentisme. Door creatief bezig te zijn met deze onderwerpen en het podium dat Dropstuff de leerlingen biedt worden ze extra gestimuleerd om hun eigen mening te vormen en deze te delen met een breed publiek. www.dropstuff.nl

CULTED 2010 manifestatie over cultuureducatie voor het VO in Zuid-Holland

Hoeren en Seks: op de gracht en in de stad

Het Amsterdams Historisch Museum maakte bij de tentoonstelling *Hoerengracht* van Nancy Kienholz een lesproject over prostitutie. Ze maakten een documentaire over de Amsterdamse prostituee Lotte (28) die open vertelt over haar leven. Lotte, die niet met haar gezicht in beeld komt, rolde in het vak en is tevreden met haar werk. "Het is leuk werk, ik heb contact met mensen en het is afwisselen." Naast de zakelijke kant van het verhaal komen in de documentaire en het lespakket ook de gevaren aan bod. Leerlingen schrijven naar aanleiding van het project een essay. www.ahm.nl

Het Rotterdams Centrum voor Theater maakte in opdracht van de gemeente *Seks in de stad*, een voorstelling over seksuele moraal. Tijdens de voorstelling nemen acteurs van 18 tot 85 jaar steeds een leerling mee naar een afgeschermd deel van het podium, waar ze een intieme monoloog vertellen over een seksueel onderwerp. Omdat de leerlingen uit de groepscultuur worden gehaald staan ze meer open voor de monologen over homoseksualiteit, de eerste keer verliefd, incest of tienermoeders. Zo wordt hun seksuele landschap breder. De GGD is betrokken bij het project. www.rcth.nl

Tijdens de pauze van CULTED kregen de bezoekers een monoloog van de acteurs van Het Rotterdams Centrum voor Theater

Stukken over chica's en gastûh

Theatergroep Siberia maakt één voorstelling per jaar in de klas. Deze komen voort uit gesprekken met leerlingen en docenten. De thema's uit die gesprekken worden ook vaak in andere voorstellingen gebruikt. De theatergroep reflecteert zo op een artistieke manier op wat er leeft. Met *Stukken over chica's en gastûh* maken ze de emoties die leven rondom het onderwerp homoseksualiteit op een rauwe manier bespreekbaar in de klas. Een gewone les wordt opgeschrikt door een ruzie op de gang tussen een Marokkaanse en een Surinaamse acteur die in de klas wordt voortgezet. De Marokkaanse acteur is er net achter gekomen dat zijn vriend homoseksueel is en steekt zijn verbijstering en walging niet onder stoelen of banken. Naar aanleiding van de scène komt het gesprek in de klas op gang. www.theatergroepsiberia.nl

CULTED 2010 manifestatie over cultuureducatie voor het VO in Zuid-Holland

Lancering www.cultuurme.nu

Ter afsluiting van CULTED 2010 werd de nieuwe website www.cultuurme.nu gelanceerd door gedeputeerde Martin van Engelshoven-Huls.

Op Cultuurme.nu kunnen Zuid-Hollandse scholen voor primair en voortgezet onderwijs heel makkelijk cultuureducatieve projecten en activiteiten vinden. De website wordt beheerd door de cultuurnetwerkers. Cultuurme.nu is in opdracht van de provincie Zuid-Holland ontwikkeld door Kunstgebouw in samenwerking met Erfgoedhuis Zuid-Holland en ProBiblio.

CULTED werd op 30 november 2010 georganiseerd door Kunstgebouw, de provinciale organisatie voor kunst en cultuur in Zuid-Holland.

